

- 4 -

om den ledelse som dirigerer kampen mot våre fiender, men vi vet alle at ingen er mer vitebegjærlige på dette punkt enn gestapo. Det er derfor ikke stort vi kan fortelle.

Hjemmefrontens arbeid drives av en rekke aktive grupper sammensatt av menn og kvinner fra alle befolkningslag. De har forskjellige oppgaver, men de har ett felles mål. De vil hver på sitt område gjøre den ytterste innsats for å gjenreise vår frihet og selvstendighet etter Grunnloven, de tror på demokratiet, de hater nasismen, og de er lojale mot konge og regjering. Det er menn fra disse gruppene som sitter i H.L.

Florø politimesterembede. I de siste par år har NS-mannen Ragnar Boye Jensen vært konstituert som politimester i Florø. Han var tidligere en beryktet sakfører i Oslo. Han er nå fjernet fra sitt embete på grunn av grenseløs full i tjenesten. I hans sted er konstituert den tidligere leder av Borgervaktkontoret i Oslo, politifullmektig Egil Flognfeldt, som følgelig også er medlem av partiet. Flognfeldt forsøkte ifjor sommer å rømme til Sverige, men ble tatt på grensen. At han nå skal brukes som politimester, vitner om den katastrofale mangel på folk i politietaten.

Minister Skanche har hatt mang en hård dyst på kulturfronten i okkupasjons-tiden. Hundrevis av lærere måtte han sende til Kirkenes, streikende prester måtte sendes til Helgøya eller sikres på annen måte og de ca. 800 studenter som i nattens mulm og mørke anstiftet brannen i Universitetets Aula, måtte sendes til Tyskland. Til gjengjeld har han som kjent fått skikk på Ungdomstjenesten, kirken er blitt lojal mot det statsbærende parti og ved Universitetet kan de nyutnevnte professorer ofre seg for vitenskapen uten å bli distraheret av studenter. Etter dette trengte ministeren et rolig tilfuktsted, hvor han kan hvile ut. Av det departementet hvis sjef han tilfeldigvis er, fikk han tillatelse til å kjøpe en parsell av Eidsvoll prestegårds-skog i Hurdal. Prisnemnda, som var bemannet med ministerens egne partifeller, satte verdien av parsellen til kr. 5 000 uten skog. Denne ble taksert særskilt til kr. 2 800. Men ministeren fant at kr. 2 000 kunne være en passende pris for arsellen med påstående skog og lot seg tilskjøte eiendommen for denne pris. Ved hjelp av andre uheldrede myndigheter lyktes det også hr. Skanche å få byggetillatelse og byggematerieler, slik at hytten nå er ferdigbygd med forholdsvis rimelige omkostninger.

Televåg-tragedien: Det er i disse dager tre år siden tyskerne gikk til sin beryktede aksjon mot befolkningen i Televåg sør for Bergen. Foranledningen var som en vil huske at to tyske politimenn var blitt drept og i sitt raseri gikk herrefolket løs på den helt uskyldige stedlige befolkning. Samtlige hus på stedet ble brendt, alle mannlige innvånere mellom 16 - 60 år - i alt ca. 70 - ble deportert til Tyskland, mens resten som utgjorde mer enn 250 personer ble internert, først på Storetveit skole i Fana og senere på Framnes i Kvam. Lisse ble løslatt ifor etter mer enn 2 års internering. Av de 70 som ble sendt til Tyskland var inntil september 1944 ikke mindre enn 28 avgått ved døden og det er dessverre all grunn til å frykte at dette tall senere er steget ytterligere. Det er nedlagt forbud mot å utbetale erstatter til de skadelidte. Det må bli en æressak for vårt land å komme den hårdt rammede befolkning i Televåg til hjelp så snart krigen er slutt.

SEND AVISEN VIDERE NÅR DU HAR LEST DEN - VÆR FORSIKTIG!

S T A T S S T J U N E S L T E M A N N E N

Oslo, 7. mai 1945.

2. årgang.

9

sk spill. I det øyeblik dette skrives er Tysklands definitive sammen-
føring antagelig bare et spørsmål om dager. I det øyeblikk det leses vil
kanskje stå overfor en situasjon som krever all vår anspennelse til
eningen av oppgaver hvis art idag ikke kan nærmere angis. Inntil
disse oppgaver blir forelagt oss, ligger det nær å gjøre noen refleksjoner
grunnlag av de siste krampetrekninger som vi nå er vitne til fra den
sistiske propagandas side. Vi er klar over at det ikke er noen enkel
opgave å skulle være talerør for "det statsbærande parti" idag og vi
arømmer at det ikke er uten speanning at vi har ventet å få høre den
lodi som det nasistiske hylekor på fallrepet ville istemme. Allikevel
er vi oss i øynene når vi leser Aftenpostens ledere i disse dager. Dette
gan som under sin næværende nasistiske ledelse ved siden av Fritt Folk mer
n noen annen norsk avis har identifisert seg med "den nasjonale regjering"
dens politikk, går med lidenskap inn for det syn at Norge er nøytralt i
ogjøret mellom stormaktene og at denne nøytralitet for enhver pris må
opprettholdes av det norske folk. Argumentasjonen for dette standpunkt er
et mindre enn fantastisk: Som uggendrivelig bevis for Tysklands nøytrali-
tet overfor Norge henvises til at våre offiserer sitter i tysk fangenskap.
- os på den annen side våre såkalte krigsfriwillige danner beviset for Norges
- nøytrale holdning overfor de allierte nasjoner. Dette er den samme avis, og
samme makthavere, som helt til det aller siste med aldrig sviktende iver
støttet opp under Tysklands krigsanstrengelser, bl.a. ved å verve frivil-
ge til militær innsats mot Norges allierte, og som dag ut og dag inn
tutet oss ørene fulle om at "Tysklands sak er Norges sak", "Norges
- ass er ved Tysklands side i kampen mot den felles fiende" o.s.v. Et offi-
- ellttuttrykk for "den nasjonale regjerings" tidligere syn på landets
- nøytralitet er gitt i innledningen til loven av 14.august 1943 om "tiltak
- i opprettholdelse av ro og orden i krigstid" (den lov som ble laget til
- bruk for mordet på politifullmektig Ellifsen) Det heter her: "Det har
- det og råder krigstid i Norge på grunn av Sovjetsanveldets og de med
- dette forbundne staters angrepshandlinger mot norsk territorium og norske
- statsborgere. Disse stater har således opptrått og er i lovens forstand
- anse som Norges fiender. Det stor-tyske rike og dets forbundsfaller som
- i Norge forbundene stater." - Dette kan hvem som helst lese i den offi-
- elle "Norsk Lovtidend". Konsekvensen av den nye nøytralitetspolitikk må
- bli at "Norsk Lovtidend" forbys som statsfientlig propaganda.

Hva er så grunnen til dette oppsiktsvekkende rundkast. Vi må gå ut
at det rett og slett er panikk. Nasistene ser avgrunnen åpen foran seg.
Deres plutselige kjærlighetserklæring til nøytraliteten er uttrykk for at
de har identifisert seg med tyskerne og at deres sneste lille sjangse til
enning fra landsforredernes straff er om det i noen grad kan skapes
grepsforvirring her hjemme om Norges folkerettslige forhold til de krigs-
rende stormakter. At de mer tilregnelige blandt nasistene kan ha noe
entlig håp om at dette skulle lykkes, er vel tross alt lite sannsynlig.
Av Aftenpostens skarpsindige argumentasjon er idag ikke i stand til å for-
unkle det faktum som hele verden - selv Tyskland - anerkjenner: at Norge
den 9.april 1940 har vært i krig med Tyskland og alliert med dets
ender. - Imidlertid kjenner jo vår strafferett et begrep som heter
"ormidlene omstendigheter". Det er grunn til å tro at våre hjemlige
sister med tanke på dette - også på andre områder enn det som foran er
vnt - er travelt beskjeftiget med å blande kortene for et siste desperat
all om sin egen skjebne. Det har jo lenge vært klart at de nærmest en
ennende trang til å skaffe seg medskyldige - resonnementet er vel nos-
tik som at "jo flere skyldige jo ferre domte". På dette område er vi
atstjenestemenn mer enn andre utsatt for å bli trukket med i undergan-
n. Vår oppgave i administrasjonen har nødvendiggjort et visst faglig
arbeid med nasistene. De fleste av oss vil på en eller annen måte ha

hatt befatning med saker hvor avgjøfelsen er truffet av nasistiske overordnede på politisk grunnlag. Om en tjenestemanns innsats i slike saker har vært aldri prisverdig, så er det fare for at hans nasistiske overordnede vil søke å legge skylden på ham for den avgjørelse som er truffet eller det resultat som saken har fatt. Her gjelder det for enhver så vidt mulig å ha bevismateriale på rede hånd, både når det gjelder å fri seg selv og plasere ansvaret der det rettelig hører hjemme - enten ni den skyldige partimedlem eller ikke. Jo bedre samvittighet en tjenestemann har, jo lettere vil han ha for å glemme den risiko som ligger deri at en utenforstående bedommelse av hans forhold for en vesentlig del vil måtte skje på objektivt grunnlag. Når det gjelder å gardere seg mot falsk spill fra den skyldiges side, vil den tjenestemann ha en stor fordel som har klart å holde rene linjer også i det ytte. Med hensyn til formene for den personlige omgang med nasistiske kolleger er det nok enkelte utmerkede folk som har vist mindre fasthet enn de burde. Dette vil dessverre på utilbørlig måte kunne utnyttes av vedkommende nasister på oppgjørets dag. Vi bør alle være oppmerksom på faren for at et rettferdig oppgjør kan bli forskjertset på grunn av falsk spill fra den skyldiges side. La oss derfor øyeblikkelig slå ned på ethvert forsök på å blande kortene - selv om det idag ikke ser ut til å ha noen betydning. Jo eldre en løgn blir, jo vanskeligere er det å få bukt med den.

Fra H.L.

Rødt lys for AT.

Den nasistiske AT-ledelsen har besluttet å samle tusenvis av norsk ungdom i leirer i sommer. Noen steder er innkallingen alt begynt.

Du norske gutt eller jente som nå blir utkommandert: For landets og din egen skyld, husk ordren fra Hjemmefrontens Ledelse: Du skal ikke møte til Arbeidstjeneste i år!

Det store spørsmål for alle nordmenn idag er dette: Hvordan vil slutten på krigen bli her i landet? Hva vil de 200 tusen tyskere foreta seg før de blir tvunget til å legge ned våpnene? Vår militære overkommando har sagt fra så alvorlig som den kan, at i de nærmeste ukene kan vi komme til å bli utsatt for de hardeste provelsene under hele krigen. Vi ser dessuten hvordan tyskerne overalt også her i Norge planmessig forbereder seg på kamp. Vi må være klar over hva som kan komme til å hende.

I denne situasjonen er det landssvik om gutter og jenter lar seg samle i militære leirer rundt omkring i landet. AT-ledelsen vet ingen ting om hvor krigen kan komme til å rase. Men vi vet om hele det höyere AT-befale at det tilhører NS-partiet, som står på tyskeres side i krigen.

Innkalling til AT er mobilisering for fienden og AT-uniformen er en fiendtlig uniform. Forstår du hva det betyr å befinne seg i fiendtlig uniform når frigjøringskampen pågår? Pass på så du ikke kommer i en situasjon som du ikke ønsker å komme i. Vær våken! Krigens lover er ubønnhørlig strenge. De strøk av landet som gjør minst motstand mot AT vil nå komme i den farligste stilling. Det skal både foreldre og ungdom huske når innkallingsordren kommer.

Norske gutter og jenter. Nekt AT, i år! Det er ordre fra Hjemmefrontens Ledelse. Den som handler mot ordren, utsetter seg for den største fare og skal etterpå stå til ansvar som parolebryter. Hold sammen, samråd deg med andre som er innkalt. Lytt etter gode råd og følg dem. Vær sterk. Gjør andre sterke.

Svakhet. I tilslutning til foranstilende parole om AT, finner vi å burde referere et tilfelle som viser at ikke alle statstjenestemenn viser den rette holding i denne sak. Det gjelder en telegrafbestyrer i en mindre by på Østlandet, som før ovrig for ikke lenge siden er kommet ut fra et opphold på Grini. På vedkommende telegrafstasjon var 7 jenter innkalt til sesjon i AT i midten av mars. De var alle enige om ikke å møte. Telegrafbestyreren gav dem imidlertid ordre om øyeblikkelig å begi seg til sesjonslokale til tross for at han ble gjort uttrykkelig oppmerksom på parolen mot AT. Resultatet ble dessverre at 5 av pikene møtte fram og et par av disse ringte endog rundt og oppfordret andre innkalte til å møte.

Prestisjetap for personalkontoret. NSPOT har under okkupasjonen hatt absolutt veto i ansettelsesaker både når det gjelder stats- og kommunestillinger. Den politiske bedømmelse som kontoret har foretatt har imidlertid også vært irritasjon på partihold. Som eksempel kan nevnes en holmgang mellom NS ordføreren i Stokke og personalkontoret om forretningsførerstillingen i forsyningssnemda. Til stillingen hadde meldt seg 3 sökere, hvorav 2 partifolk. Ordføreren fant ikke å kunne ansette noen av sine kampfeller, da den ene var "fuktig" og den andre "lite ansvarsbevist". Han ansatte derfor en dame som var kvalifisert til stillingen. Fylkesføreren krevde imidlertid at hun skulle undertegne en erklæring mot "holsjeivismen" og for "nyordningen og gjørreisingen av Norge" hvilket hun nektet med den følge at NSPOT ikke krevde at ordføreren skulle ansette en av partifolkene. Dette ble følgende brev til partiet: Herr kretsfører Olaf Frich, Tønsberg. Ad forretningsførerstillingen i Forsyningssnemda her. Idet jeg viser til vedlagte brev fra NSPOT av 14.juli 1944 med bilag meddeier jeg Dem at der ikke vil bli gjort noen forandring i ansettelsen så lenge jeg er ordfører i Stokke. Personalkontorets fremgangsmåte i denne sak er meg høyst forbausende. Forst ble jeg meddelt at Johan Rønninghaug skulle ha stillingen. Dette nektet jeg å gå med på, og nå pålegges jeg - uten å angi noen grunn - å gjunkingjøre stillingen ledig på ny. Det kunne muligens være en tanke til overveiesse å undersøke om det finnes folk ved Personalkontoret, som burde påleggess å gjøre sin innsats i den pågående kamp på en for samfunnet nyttere måte enn å lage vanskeligheter for oss ordførere, som sandelig har nok å gjøre allikevel. Som sjef for Distriktskontoret for Arbeidsformidling ber jeg dem overvise denne side av saken. Noen forandring i ansettelsen blir som nevnt ikke gjort av meg no. Skulle den ansatte ikke falle stillingen - hittil har jeg bare gode erfaringer - skal det straks bli foretatt uttak iftning, men inntil da blir fra Carlson hvor hun er. Stokke kommune den 18.juli 1944. Sign. Lars Holt, ordfører. Disse samhetsord resulterte i at NSPOT krevde at også ordføreren skulle fjernes, men heller ikke dette har foreldig resultert noe.

Partiets bekymringer. At alle vanskeligheter for NS ennå ikke er overvunnet fremgår av følgende utdrag av brev fra NS Generalsekretariat, Sambandskontoret, av 6.april 1945:

"--- Nordland. Fylkesmannen klager over at det blir arrestert så mange lensmenn, at han vet ikke sørge råd hvordan han skal få lensmannstillingene besatt. Den 16.mars 1945 ble lensmann Selliseth i Brønnøysund arrestert. Etter det som fylkesmannen og jeg og politikommandør Lindheim i Trondheim har sett av en rapport fra lensmannen, må denne arrestasjonen bero på en hevnakt fra norske personer. Lensmannen er NS og dertil godkjent søker til Germanske SS Norge. Jeg finner det uehidig for NS at han er arrestert, men det tyske politi vil ikke sette ham på fri fot etter henstilling fra politikommandøren i Trondheim, fylkesmannen og meg. For øvrig er forholdet til de tyske myndigheter godt.

Sogn og Fjordane. Lensmannsataten skaffer oss stadig meget bryderi, og vi må stadig stå i kontakt med fylkesmannen for å støtte ham i utbedringen av forholdene. Med nyopprevingen, ordfører, varaordfører og formann, er stadig også et eller annet. Enkelte søker seg fritatt, andre nekter. Vi må antagelig her bruke mer radikale midler, ellers kan det komme til å bli ut. Enno har vi klart å holde stillingen på dette område, men det spørres hvilke skremslor motstanderne fortsatt vil bruke. Heil og Sæl. Sign. Asbj. Strand, avdelingsleder".

Men det er ikke bare de lavere stillinger utover landet som skaffer partiet bryderi. Det er minst like vanskelig å finne partifolk til å sette inn i nøkkelstillinger i statsapparatet. Saledes har stillingen som direktør i Det statiske sentralbyrå stått ledig siden direktør Jahn ble arrestert og avskjediget i høst. Riktig nok ble den kommissariske direktør i Norges Forsikringsforbund, Guðbrand Thesen, utnevnt til direktør fra 15.desember 1944. Han fikk imidlertid frist med å tiltre til 15.januar 1945. Han fikk derpå ny utsettelse til 1.april 1945, men departementet gjorde samtidig oppmerksom på at det la stor vekt på at ny utsettelse ble unngått. Men Thesen som håper at han skal slippe å kompromittere seg sterkere enn han

alt har gjort, har ennå ikke møtt fram for å overta stillingen.

Riksrevisjonen hører som kjent administrativt under Stortingets president-skap. De nasistiske nyndigheter har flere ganger gjort iherdige forsök på å nyordne statens revisjon i pakt med sine nasistiske ideer. Allerede i 1942 ble det nedsatt et utvalg som skulle komme med forslag om en fremtidig ordning av Riksrevisjonen. Formann var tidligere ekspedisjonssjef i Innenriksdepartementet, døverende fylkesmann i Hedemark O. Vries Hassel. Övrige medlemmer var kommunerevisjonssjef Quigstad, justisråd R. Kaare Larsen og ~~rediamræha~~ Ö. Saxlund og E. Thorsen. Utvalget teller nå bare de tre sistnevnte personer da Vries Hassel har meldt seg ut av partiet etter at han har mistet alle sine hverv og Quigstad, som visstnok aldri har vært medlem, har mistet interessen for nyordningen. Han må dog av og til etter ordre møte for utvalget. Hele fem ganger har utvalget bebudet at forslaget snart skulle foreliggje ferdig og like mange ganger har de næværende riksrevisoror mottatt beskjed om at de må fratre. Utvalget har nå frist til 30. juni 1945, men tradisjonen tro utblir nok forslaget også denne gang. Utvalget har hatt rommelige bevilgninger til sin disposisjon. I siste termin ble der således til dette formål bevilget kr. 32 500. Revisor Thors er Quislings betrodd mann. I saker hvor Riksrevisjonen er fratatt revisjonsmyndigheten, f.eks. når det gjelder utgifter vedk. Q's egen residens villa "Gimle" på Bygdøy og utgifter til en del komitéer og utvalg med spesialoppdrag er Thorsen betrodd oppgavene. Utvalgets mest fremtredende medlem er ellers "justisråden", den tidligere underslager R. Kaare Larsen.

Faste utgifter. En statspolitibetjent ligger i skilsmissesak med sin kone. I anledning av spørsmålet om underholdningsbidrag har han i et prosesskraft gitt en oversikt over sine inntektsforhold. Vi siterer fra prosesskraftet: "Dette er inntekter og utgifter jeg har fast. Ellers er det mange småting som jeg i farten ikke kan huske. Jeg har i årets løp betalt omkring kr. 100 til kranse til politimenn som er skutt, det blir uten videre trekt i lønna."

Sorenskriver O. Lindheim, Flekkefjord, har vedtatt et forelegg på flere tusen kroner i bot samt inndragning for å ha solgt møbler m.v. til tyskerne for overpris. Lindheim er selvsagt NS mann. Han drev tidligere en obscur sakförerforretning i Trondheim og ble for et par år siden av Quisling belønnet med et dommerembete.

Misbruk av Krigsskadetrygden. Nasistene vil nå ha vedtatt en lov som skal gjøre norske forsikringsselskaper solidarisk ansvarlige for "enhver skade som er påført norske eiendom eller interesse som følge av stats- eller folkefientlig handling etter 9. april 1940 for så vidt den er forsikret etter forsikringsavtalelovens §35". Det selskap som må betale, skal ha regress til Krigsskadetrygden.

Analysering. I generaldirektoratet for Transport er der nylig ansatt en NS mann, herr Kristian Haraldsen som er tillagt som oppgave "å inspirere samtlige kontorer og arbeide med analysering av de enkelte funksjonærers saks- og arbeidsområde". Han skal videre føre kontroll med frammøte og fravær i kontortiden.

Avskjedigelsen i Politidepartementet. I "Kommunal-Nytt" skal der ha stått en meddelelse om at alle de funksjonærer i Kontoret for det sivile luftvern som ikke er medlemmer av NS, er avskjediget. Dette medfører ikke riktighet

"Löytnant i statspolitiet" Marthin Luther Stordahl er under forfølgning for tyvslakning av sau. Det er visstnok den samme mann som nylig ble dømt av politiets sørdomstol for underslag av flyktningemidler.